

Miljøredegørelse
for
Miljøministeriet

1. januar 2007 – 31. december 2007

Indhold

1.	Ledelsens beretning	4
2.	Resume af ministeriets væsentligste miljøpåvirkninger	5
3.	Mål i Miljøministeriets handlingsplan for indkøb, miljø og energi 2007	11
	Bilag 1. Baggrund for redegørelsen	12
	Bilag 2. Udspecificerede dataoplysninger opgivet pr. institution	14

1. Ledelsens beretning

Miljøministeriet er tilfreds med resultaterne i ministeriets miljøredegørelse for 2007. At elforbruget pr. årsværk er reduceret med 21 %, varmemeforbruget pr. årsværk er reduceret med 9 % og papirforbruget er reduceret med 5 % pr. årsværk set i forhold til 2006 må betegnes som meget tilfredsstillende. Disse væsentlige reduktioner kan bl.a. forklares ved at en lang række tekniske sparetiltag er gennemført, samt at der har været fokus på at ændre medarbejdernes adfærd.

Miljøministeriet har i 2007 haft en nettotilvækst på omkring 615 årsværk, hvilket har betydet at ministeriets samlede forbrug inden for el, varme og papir er steget. Dog er det samlede forbrug langt fra vokset i samme omfang som medarbejderantallet. F.eks. er ministeriets samlede elforbrug kun steget med 4 %, til trods for at ministeriet har øget medarbejderantallet med omkring 30 %.

Grønne indkøb har også i 2007 været et centralt tema i Miljøministeriets interne miljø- og energiarbejde. Et vigtigt resultat er, at Miljøministeriet er blevet fast samarbejdspartner med Finansministeriet om at indarbejde miljø- og energikrav i de fælles statslige indkøbsaftaler. Inden for egne rækker er det værd at fremhæve en ny fælles indkøbsaftale på tjenestebiler, som medfører at Miljøministeriet fremover indkøber miljøvenlige biler med lav CO₂-udledning og partikelfilter. Forventningen er, at Miljøministeriet vil spare omgivelserne for rundt regnet 1 ton CO₂ pr. år hver gang, der udskiftes en tjenestebil. Samtidig sparer vi penge, når brændstofforbruget samtidig reduceres. En win-win situation, som er typisk for miljø- og energieffektive indkøb.

Men vi hviler ikke på laurbærrerne. Miljøministeriet ønsker at fortsætte den gode udvikling, samt arbejdet frem mod at realisere visionen i ministeriets miljøpolitik: Grøn i eget hus – ét skridt foran. Bl.a. derfor har vi også i 2007 indgået en ambitiøs Kurveknækkeraftale med Elsparefonden, som samlet set forpligter ministeriet til at reducere elforbruget på kontorer med 10% pr. årsværk i perioden 2008 til 2012.

Departementschef Marianne Thyrring

2. Resume af ministeriets væsentligste miljøpåvirkninger

Ministeriets vision for miljøindsatsen er ”Grøn i eget hus – et skridt foran”. Med årlige ambitiøse miljøhandlingsplaner både lokalt i de enkelte institutioner og for ministeriet generelt søger Miljøministeriet hele tiden at være på forkant med miljøudviklingen, både inden for energiforbrug, indkøb, adfærd og produktion.

Udviklingen fra 2006 til 2007

Ministeriet er fortsat i en miljømæssigt god udvikling, og hovedmålet er at sikre, at ministeriet kan fortsætte denne udvikling, uden at ministeriets energiforbrug øges. Det kan konkluderes ud fra miljøredegørelsen, at dette mål ikke helt er nået for 2007, selvom de fleste institutioner har nået delmålet med lokale energiforbedringer. Hovedårsagen til, at de samlede mål ikke kunne nås, skal ses i relation til, at ministeriet fik tilført netto 615 årsværk (åv)¹ som følge af strukturreformen, og at der er oprettet 7 nye miljøcentre. Den første kortlægning af de 7 miljøcentre viser, at miljøcentrene faktisk energimæssigt placerer sig fornuftigt i forhold til resten af ministeriets institutioner, selvom det i denne redegørelse kan virke, som om miljøcentrene er den direkte årsag til ministeriets øgede energiforbrug.

Der kan stadig hentes en række besparelser på energi- og vandforbruget ved yderligere at arbejde med adfærd og med tekniske løsninger. Det videre arbejde vil kræve mere detaljeret energiovervågning og et tæt samarbejde om energieffektivitet ved renoveringer, kontraktforhandlinger og planlægning af nye arbejdsopgaver.

I det følgende gennemgås kort resultaterne for de enkelte områder.

Grønne indkøb: Hovedindsatsen i 2007 i forbindelse med grønne indkøb har fortsat fra 2006 været at sikre miljø- og energikrav i Finansministeriets forpligtende statsaftaler. I de statslige indkøbsaftaler, der trådte i kraft ved starten af 2007, lykkedes det at få sikret en række miljø- og energikrav til computere, kontormaskiner, kontormøbler og kontorartikler. I relation til disse 4 produktkategorier vurderer Finansministeriet, at der kan opnås besparelser på omkring 400 mio. kr. i forbindelse med statslige indkøb. Det er altså umiddelbart muligt at købe grønt ind, samtidig med at der opnås økonomiske besparelser. Desuden blev det i 2007 besluttet, at Miljøministeriet fremover er fast rådgiver i forbindelse med udarbejdelse af miljø- og energikrav til statens indkøbsaftaler på nye områder. I 2007 var disse områder: tele- og datakommunikation, servere, storage og internetopkoblinger til hjemmearbejdspladser. Energikravene i indkøbsaftalerne er udarbejdet ud fra Elsparefondens indkøbsvejledning til energieffektive indkøb, hvilket betyder, at produkterne på statsaftalerne hører til de 20 % mest energieffektive produkter på markedet.

Ud over de forpligtende statsaftaler samarbejdede Miljøministeriet desuden i 2007 med SKI om at stille miljøkrav til SKI's indkøbsaftale for miljøvenlige tjenestebiler. Det betyder, at Miljøministeriet fra september 2007 indkøber tjenestebiler til alm. persontransport med en max. CO₂-udledning på 140 g/km og større arbejds køretøjer til brug i forbindelse med f.eks. skovdrift med en max. CO₂-udledning på 190 g/km. Desuden gælder, at alle nyindkøbte dieslbiler skal have monteret partikelfilter.

Et andet væsentligt resultat i 2007 er, at der er blevet etableret en intern funktion i Center for Koncernforvaltning, der sikrer, at miljøkrav struktureret inddrages i alle ministeriets fælleskoordinerede indkøb.

¹ Et årsværk er en administrativ betegnelse for et givent antal medarbejdertimer på et år. 1 årsværk kan derfor f.eks. svare til 2 medarbejdere på halvtid. Årsværk kan derfor ikke direkte omregnes til antal medarbejdere.

Udvikling i energiforbrug: Målet i handlingsplanen for 2007 har været at reducere det samlede energiforbrug (el og varme) for styrelserne i København og GEUS med 3 % gennem ændringer i teknik og 2 % gennem ændringer i brugeradfærd i forhold til forbruget i 2005. Udviklingen fremgår af nedenstående tabel:

Tabel 1. Udvikling i samlet energiforbrug i styrelser og GEUS

Samlet energiforbrug	El + varme forbrug (MWH)			Udvikling i %	
	2005	2006	2007	% i fht 2005	% i fht 2006
Styrelser i København + GEUS	11.262	11.642	11.127	- 1,2 %	- 4,4 %

Tabellen viser, at udviklingen i det samlede forbrug er vendt, så forbruget falder, men det ses også, at målet på en samlet reduktion på 5% ikke er nået. En del af årsagen til dette er, at forbruget steg fra 2005 til 2006, så de gode resultater i 2007 kun gav en mindre besparelse i forhold til 2005.

Opdelt i hhv. el og varmemeforbrug ses mere markante reduktioner inden for de enkelte indsatsområder.

El: Reduktion af elforbruget har været det vigtigste indsatsområde i ministeriet i arbejdet med energieffektivisering og begrænsning af udledning af CO₂. Resultat ses i nedenstående tabel:

Tabel 2. Elforbrug i Miljøministeriet

Elforbrug	Totalt elforbrug (MWH)			Pr. årsværk (MWH/åv)	
	2006	2007	% i fht 2006	2007	% i fht 2006
Styrelser i København	3.934	3.735	- 5 %	3,0	- 13 %
SNS Enheder	2.797	2.463	- 12 %	3,1	- 11 %
GEUS	1.674	1.615	- 4 %	5,7	- 0,4 %
Miljøcentre	0	914		1,5	
Miljøministeriet i alt	8.405	8.727	4 %	3,0	- 21 %
Ekskl. miljøcentre		7.813	- 7 %		

Tabellen viser, at det arbejde med kortlægning og forbedringer, der allerede var sat i gang inden ministeriet indgik kurveknækkeraftalen, har medført, at styrelser, GEUS og de lokale enheder i Skov- og Naturstyrelsen har reduceret elforbruget med 7 %. Denne kraftige reduktion skyldes flere faktorer som f.eks. renovering af driftsbygninger i SNS enheder og gennemførelse af ca. 50 forskellige energisparetiltag i styrelserne i København. Taget i betragtning, at miljøcentrenes forbrug ved indgåelse af kurveknækkeraftalen med Elsparefonden ikke var kendt, er resultatet tilfredsstillende.

At ministeriets samlede elforbrug er steget, kan henføres til tilføjelsen af de 7 nye miljøcentre og de 615 årsværk. Elforbruget per årsværk er dog faldet med 21 %. Det skyldes dels indsatsen overalt i ministeriet, dels at det er lykket at etablere og drive miljøcentrene, så de har et særligt lavt elforbrug per årsværk. Dette f.eks. ved at samle ministeriets servere i to styrelser i København og derved undgå lokale serverrum i miljøcentrene.

Varmeforbruget i ministeriet har haft mindre opmærksomhed end elforbruget, bl.a. fordi ministeriet er lejer i alle større bygninger. Derfor er tiltag til energieffektivisering ofte en opgave for ejeren af bygningen og dermed ikke noget, ministeriet har direkte indflydelse på. Til trods for dette ses alligevel en reduktion i varmemeforbrug. I nedenstående tabel ses udviklingen.

Tabel 3. Varmeforbrug i Miljøministeriet

Varmeforbrug	Totalt varmförbruk (MWH)			Pr. årsværk (MWH/åv)	
	2006	2007	% i fht 2006	2007	% i fht 2006
Styrelser i København	4.493	4.316	- 4 %	3,5	- 11 %
SNS enheder	4.594	4.488	- 2 %	5,7	- 1 %
GEUS	1.541	1.459	- 5 %	5,2	- 2 %
Miljøcentre	0	2.400		3,9	
Miljøministeriet i alt	10.628	12.665	19 %	4,3	- 9 %
Ekskl. Miljøcentre		10.265	- 3 %		

Note. Alle varmförbruk er graddagekorrigeret for variation i klimaet. Tallene er derfor udtryk for konkrete ændringer, forbedringer såvel som stigninger.

Tabellen viser, at de lokale enheder i SNS og styrelserne i København har reduceret deres varmförbruk både samlet og pr. årsværk. Desuden er miljøcentrenes forbrug ikke afgørende forskelligt fra de øvrige kontorinstitutioner. Samlet set er der sket en reduktion i varmförbruk på 9 % pr. årsværk. Ministeriets samlede varmförbruk er steget med 19 % primært pga. tilførsel af de 7 miljøcentre og dermed 7 nye lejemaal.

CO₂-udledning. Ministeriets CO₂-udledning er beregnet ud fra gennemsnitstal for CO₂-udledning for el- og varmförbruk samt gennemsnitstal for CO₂-udledning fra brændstof. I nedenstående tabel ses ministeriets samlede CO₂-udledning fordelt på institutionerne.

Tabel 4. CO₂-udledning fordelt på institutioner

CO ₂ -udledning	Total CO ₂ -udledning (ton)			Pr. årsværk (ton/åv)	
	2006	2007	% i fht 2006	2007	% i fht 2006
Styrelser i København	2.877	2.215	- 23 %	1,8	- 29 %
SNS Enheder	4.465	4.675	5 %	5,9	6 %
GEUS	1.179	908	- 23 %	3,2	- 21 %
Miljøcentre	0	1.535		2,5	
Miljøministeriet i alt	8.521	9.333	10 %	3,2	- 16 %

Tabellen viser, at Miljøministeriets CO₂-udledning er steget med 10 % fra 2006 til 2007, men målt pr. årsværk er udledningen faldet hele 16 %. En del af reduktionen opgjort pr. årsværk skal dog tilskrives mere energirigtig el- og varmeproduktion generelt i Danmark. Det forventes, at CO₂-udledningen vil falde over de næste par år i takt med, at ministeriets bilpark bliver udskiftet til mere miljøtilpassede modeller. Ved at benytte SKI's bilaftale sparer Miljøministeriet i gennemsnit 1 ton CO₂/år ved at udskifte en ældre tjenestebil med en ny. I løbet af 2007 er der indkøbt 24 nye biler og udfaset 16 gamle.

At brændstofförbruk er et relevant område at fokusere på i forhold til reduktion af CO₂-udledning ses i nedenstående tabel, hvor ministeriets CO₂-udledning fordelt på kilde præsenteres:

Tabel 5. CO₂-udledning fordelt på kilder

CO ₂ -udledning på kilde	Total CO ₂ -udledning (ton)			Pr. årsværk (ton/åv)	
	2006	2007	% i fht 2006	2007	% i fht 2006
El	4.772	4.071	- 15 %	1,4	- 35 %
Varme	1.438	1.679	17 %	0,6	- 11 %
Brændstof	2.311	3.583	55 %	1,2	18 %

Det ses, at en ny væsentlig kilde til CO₂-udledning er brug af brændstof. Dette skyldes hovedsagligt, at ministeriet i forbindelse med strukturreformen har overtaget naturovervågningsopgaver fra de tidligere amter. Ministeriet har derfor et øget forbrug af brændstof til miljøcentrenes miljøskibe og de ca. 100 tjenestekøretøjer, som er overtaget fra amterne. Tabellen viser desuden, at ministeriets fokus på at reducere elforbrug med henblik på at reducere CO₂-udledningen stadig er rigtig, da dette har givet gode resultater i 2007.

Vand: I nedenstående tabel er udviklingen i ministeriets vandforbrug opgjort.

Tabel 6. Vandforbrug i Miljøministeriet 2007

Vandforbrug	Totalt vandforbrug (m ³)			Pr. årsværk (m ³ /åv)	
	2006	2007	% i fht 2006	2007	% i fht 2006
Styrelser i Købehavn	7.659	7.407	- 3 %	6,0	- 11 %
SNS Enheder	35.395	27.704	- 22 %	35,1	- 21 %
GEUS	1.712	2.892	69 %	10,3	74 %
Miljøcentre	0	3.018		4,9	
Miljøministeriet i alt	44.766	41.021	- 8 %	14,1	- 30 %
Ekskl. miljøcentre		38.003	- 15 %		

Det ses af tabellen, at vandforbruget fortsat er inde i en særdeles positiv udvikling. Ministeriets samlede vandforbrug er faldet med 8 %, hvilket primært skyldes et mindre vandforbrug i SNS enheder, som generelt står for det største vandforbrug i ministeriet. I styrelserne i København er det samlede vandforbrug faldet med 3 %. Der er et generelt fald i forbruget i de fleste institutioner, men forskellene i forbrug mellem de enkelte institutioner viser, at der endnu er potentiale for forbedringer.

Affald: I 2007 har fokus i affaldsarbejdet været på papir og pap til genanvendelse. Det er derfor på dette område, at udviklingen er bedst dokumenteret. Se nedenstående tabel:

Tabel 7. Papir & pap affald til genbrug

Papir og pap til genbrug	Totalt papir og pap til genbrug (ton)			Pr. årsværk (kg/åv)	
	2006	2007	% i fht 2006	2007	% i fht 2006
Styrelser i København	80	52	- 35 %	42	- 45 %
SNS Enheder	45	55	23 %	70	23 %
GEUS	11	11	0 %	40	3 %
Miljøcentre	0	24		40	
Miljøministeriet i alt	136	144	6 %	48	- 23 %
Ekskl. miljøcentre		118	- 13 %		

Note. Miljøcentrenes papiraffald er grundet manglende opmålinger anslået ud fra forbrug pr. årsværk i styrelser i København.

Tabellen viser, at mængderne af papir- og papaffald til genbrug er faldet såvel samlet set som opgjort pr. årsværk. Den største affaldsfraktion i ministeriet efter papir og pap er publikumsaffald i statens skov- og naturarealer. Udviklingen i denne fraktion er afrapporteret i årsrapporten for 2007 for Skov- og Naturstyrelsen.

Ministeriets kommende udbud af ministeriets affaldshåndtering vil rette fokus på at øge bevidstheden om god affaldssortering samt bedre dokumentation af mængderne og derigennem forhåbentlig bidrage til at reducere de samlede affaldsmængder.

Papirforbrug: I nedenstående tabel er ministeriets papirforbrug opgjort:

Tabel 8. Papirindkøb i Miljøministeriet

Papirindkøb	Totalt forbrug (1000 ark)			Pr. årsværk (ark/åv)	
	2006	2007	% i fht 2006	2007	% i fht 2006
Styrelser i København	10.505	10.754	2%	8.748	-6%
SNS Enheder	1.455	1.742	20%	2.205	21%
GEUS	1.878	1.744	-7%	6.184	-4%
Miljøcentre	0	2.967		4.829	
Miljøministeriet i alt	13.838	17.207	24%	5.902	-5%
Excl. Miljøcentre		14.240	3%		

Det ses af tabellen, at ministeriets papirforbrug samlet set er steget, men ikke så meget som stigningen i antallet af medarbejdere, hvilket ses af, at papirforbrug pr. årsværk er faldet med 5% i forhold til 2006. Kombinationen af gode rutiner, den rigtige indstilling af printere og stigende elektronisk sagsbehandling er blandt årsagerne. Tabellen viser desuden, at en indsats for papirbesparelser i styrelserne i København fortsat er vigtig, da forbruget er højest her.

Økonomiske konsekvenser

En økonomisk betragtning af miljøindsatsen fra 2006 til 2007 viser, at der er en samlet udgift på 1,5 mio. kr. primært grundet øgede udgifter til varme. Denne stigning skyldes dog udelukkende oprettelsen af de 7 miljøcentre og dertilhørende mange nye årsværk og nye lejemål. Dette er også forklaringen på omkostningsstigningerne i forbindelse med el og papir. For at illustrere den økonomiske betydning af de forskellige ændringer i forbrug er der nedenfor opstillet to oversigter. Den første tabel illustrerer ministeriets samlede udgifter, og den anden illustrerer udviklingen ekskl. miljøcentrene.

Tabel 9. Økonomisk effekt af ændringer i Miljøministeriets miljøpåvirkninger

Forbrug	Stigninger og fald i forbrug 2006 til 2007	Enhedspris (kr)	Økonomi (kr)
Varme	+2.037 MWH	535,50	+1.090.826
El	+322 MWH	1.400	+450.594
Vand	-3.745 m ³	39,59	-148.253
Papirindkøb	+3.369.000 ark	0,043	+144.868
Brændbart affald	+148 ton	470	+69.617
Totalt øgede omkostninger			+1.607.652

Note. Denne opstilling er udelukkende baseret på enhedspriser fra København energi (varme & vand), ministeriets indkøbsaftaler for el og papir, samt prisen for små brændbart affald hos Amagerforbrænding.

Hvis de 7 miljøcentre trækkes ud af opgørelsen er resultatet følgende:

Tabel 10. Økonomisk effekt af ændringer i Miljøministeriets miljøpåvirkninger minus miljøcentrenes bidrag

Forbrug	Stigninger og fald i forbrug 2006 til 2007	Enhedspris	Økonomi (kr)
Varme	-363 MWH	535,50	-194.340
El	-592 MWH	1.400	-828.800
Vand	-6.763 m ³	39,59	-267.747
Papirindkøb	+402.000 ark	0,043	+17.276
Brændbart affald	+139 ton	470	+65.330
Totale besparelser			-1.208.281

Note. Denne opstilling er udelukkende baseret på enhedspriser fra København energi (varme & vand), ministeriets indkøbsaftaler for el og papir, samt prisen for små brændbart affald hos Amagerforbrænding.

Det ses af tabel 10, at besparelser ved energieffektivisering og miljøledelse kan svare sig rent økonomisk. Ministeriet har fået noget for pengene og har opnået en større effektivitet, som det er vist tidligere i redegørelsen.

Prisændringer fra 2006 til 2007 ændrer kun marginalt på det samlede billede. Totalt for ministeriet betyder prisstigningerne ekstra udgifter på ca. 100.000 kr. Den samlede besparelse ekskl. miljøcentrene ville være blevet ca. 30.000 kr. større, hvis taksterne var uændrede fra 2006 til 2007.

3. Mål i Miljøministeriets handlingsplan for indkøb, miljø og energi 2007

Miljøministeriets handlingsplan for indkøb, miljø og energi 2007 indeholdt 11 målsætninger. Hovedparten af disse målsætninger er nået. Udviklingen af miljøarbejde over året har dog også medført ændringer i forhold til enkelte målsætninger. Nedenfor er kort gengivet målopfyldelse på de 11 målsætninger

1. Miljøministeriet har fået indarbejdet miljøbevidste valg (grønne krav) i **Finansministeriets statsindkøbsaftaler**. Det lykkedes yderligere at få indarbejdet de første krav til bæredygtig udvikling og til CSR (Corporate Social Responsibility).
2. Miljøministeriet har implementeret miljøkravene fra ministeriets **partnerskabsaftale** med Odense, Århus og Københavns Kommune.
3. I de koordinerede **interne udbud** i ministeriet er der ved indkøb af tjenestebiler til ministeriet sikret køb af miljøtilpassede biler med max. CO₂-udledning på 140 g/km og partikelfilter på dieslbiler, ligesom økologiandelen ved kantinedriften generelt er øget.
4. **Roller og ansvar** i forbindelse med de 7 nye miljøcentres arbejde med udbud, fælles indkøb, energi og miljø er klarlagt, og samarbejdet øges gradvist p.t. primært med fokus på energieffektivisering og strategiske indkøb.
5. Ministeriets nye **miljøcentre er aktivt inddraget** i arbejdet med miljøforbedringer og energieffektiviseringer, herunder udarbejdelse af indkøbs- og miljøhandlingsplan 2008.
6. Ministeriet har fået skabt et samlet **overblik over ministeriets CO₂-udledning** fra energiforbrug (el og varme) og transport (driften i SNS-enheder og brug af tjenestebiler, samt ministeriets nye skibsflåde), så der i en kommende handlingsplan kan fokuseres på de væsentligste indsatsområder. Redegørelsen omfatter ikke medarbejderes kørsel i egen bil i arbejdstiden.
7. Ministeriet har gennemført en **kampagne for at påvirke medarbejdernes adfærd** i efteråret 2007 ”kilo-Watt-trimmeren” med 7 selvstændige råd til at spare på energien på arbejde og hjemme. Der var stor interesse for selve kampagnen, hvor ét af temaerne opnåede over 800 hits på ministeriets intranet. Kampagnens effekt har ikke været direkte målelig, da også andre energieffektiviseringstiltag var i gang, men som det ses af nærværende miljøredegørelse er ministeriets energiforbrug dokumenteret faldet.
8. Planen om at dokumentere økonomiske fordele ved **miljømålsætninger for de enkelte ministerielle udbud** har desværre vist sig ikke at være gennemførlig, da udbud ikke kunne sammenlignes, samtidig med at ressourcen til arbejdet blev omprioriteret
9. Koncernledelsen besluttede i første omgang at fortsætte det interne miljø- og energiarbejde i ministeriet uden en egentlig **miljøledelsescertificering**, da det vurderedes, at de gevinster, der kunne hentes herigennem, er relativt begrænsede på nuværende tidspunkt. Såfremt miljøledelsescertificering på sigt viser sig at være et relevant led i ministeriets strategi på området, bør det igen undersøges nærmere.
10. Ministeriets intranet blev opdateret med alle oplysninger om indkøb og udbud for at sikre, at medarbejdere kunne drage **erfaring af Miljøministeriets arbejde med udbud**. Der er endnu ikke taget skridt til at lave en tilsvarende funktion på ministeriets hjemmeside.
11. Miljøministeriet dokumenterer **miljø- og økonomisk konsekvens af ministeriets arbejde** inden for miljø og energitiltag i den årlige miljøredegørelse og institutionernes grønne regnskaber. Den konkrete miljøgevinst og økonomiske konsekvens af ministeriets arbejde i udbud og indkøb har vist sig meget vanskelig at dokumentere. I fremtidige udbud vil der blive søgt indarbejdet enkle krav, der økonomisk kan dokumentere konsekvensen af miljøbevidste indkøb.

Bilag 1. Baggrund for redegørelsen

Miljøministeriets målsætning er at udgive en samlet miljøredegørelse hvert år. I erkendelse af, at ministeriet er en dynamisk enhed med løbende ændringer i organisationen, er der i 2007 valgt en ny tilgang til ministeriets miljøredegørelse. Det er besluttet at opdele ministeriets institutioner i fire forskellige kategorier, da det giver det bedste grundlag for sammenligning med tidligere år og med andre statsinstitutioner.

- 1: Central administration: Styrelser og institutioner centralt placeret i København.
- 2: Skovdrift, der er den daglige drift i de lokale enheder i SNS.
- 3: Miljøcentre, der er nye institutioner i ministeriet fra starten af 2007.
- 4: Forskningsinstitutioner

For at gøre rapporten overskuelig er det valgt at fokusere på en relativ kort hovedrapport suppleret med tabeller. Rapporten suppleres med et bilag for den læser, der gerne vil kende til lidt flere detaljer om ministeriets miljøindsats – se bilag 2.

Resultaterne af de enkelte institutioners indsats findes herudover i de grønne regnskaber, der er bilag til de enkelte institutioners årsrapporter. Miljøcentre er afrapporteret samlet i årsrapporten for By- og Landskabsstyrelsen.

Organisatoriske forandringer i 2007

Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) blev overført til Århus universitet d. 1. januar 2007 som led i strukturreformen og optræder derfor ikke længere i Miljøministeriets redegørelse.

Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse (GEUS) overgik i november 2007 fra Miljøministeriet til Klima- og Energiministeriet, men indgår stadig i denne redegørelse.

Dermed har Miljøministeriet på 1 år sagt farvel sine to forskningsinstitutioner, der i kraft af deres tekniske anlæg og laboratorier har været de mest energikrævende institutioner i ministeriet.

De 7 regionale miljøcentre optræder for første gang i ministeriets redegørelse. Miljøcentre og deres rederifunktion blev oprettet 1. januar 2007 som en del af strukturreformen. Det har medført en tilgang af 615 nye årsværk til ministeriet.

Desuden har kommunalreformen medført oprettelsen af en ny styrelse - By- og Landskabsstyrelsen (BLST). Denne styrelse figurer ikke separat i dette års miljøredegørelse, idet den først var i drift fra oktober 2007. By- og Landskabsstyrelsen består af medarbejdere fra hhv. Miljøstyrelsen og Skov- og Naturstyrelsen, og er geografisk placeret i samme bygning som Skov- og Naturstyrelsen. Forbrugstal for By- og Landskabsstyrelsen er derfor indeholdt i data fra Skov- og Naturstyrelsen.

Såvel Miljøstyrelsen som Departementet har haft store udsving i årsværk pga. intern overførsel af medarbejdere og siden overførsel af medarbejdere til Klima- og Energiministeriet.

Baggrund for data

Opgørelserne af energi, vand og affald for miljøcentre er af flere årsager behæftet med en vis usikkerhed og stor variation:

- En række af miljøcentre har til huse i dele af tidligere amtsgårde sammen med en række andre kommunale, regionale og statslige organisationer, hvor der kun undtagelsesvist er separate målinger af energi, vand og affald for den enkelte organisation. Det typiske er målinger af bygningens totale forbrug, der derefter fordeles forholdsvist efter hvor stor en del af bygningen, der er lejet ud til den enkelte organisation. Alle steder sker dette for første gang.
- Forbruget måles ikke nødvendigvis for et kalenderår, men f.eks. for en fyringssæson fra 1. oktober til 30. september det følgende år.
- For at kunne sammenligne 2007 med forrige år er data for DMU trukket ud af de forrige års redegørelser.

Ordforklaring

SKI – Statens og Kommunernes Indkøbsservice

MWh = 1 megawatt time = 1.000 kWh

Miljøministeriets organisation

De institutioner, der indgår i denne redegørelse for 2007 er:

Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse	(GEUS)
Departementet	(DEP)
Kort- og Matrikelstyrelsen samt Center for Koncernforvaltning	(KMS/CFK)
Miljøstyrelsen	(MST)
Natur- og Miljøklagenævnet	(Nævn)
Skov- og Naturstyrelsens samt By- og Landskabsstyrelsens administration	(SNS/BLST)
Skov- og Naturstyrelsens 19 enheder (tidligere statsskovdistrikter)	(SNS-ENH)
Miljøcentrene	Aalborg, Ringkøbing, Århus, Ribe, Odense, Roskilde, Nykøbing Falster samt rederifunktionen i Faaborg

Bilag 2. Udspecificerede dataoplysninger opgivet pr. institution

	Årsværk		Varme, målt		Varmeforbrug, klimakorrigeret		El		CO ₂ -udledning (varme, el og transport)	
									Ton	
					MWH	MWH	MWH			
Institutioner	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
DEP	117	131	449	398	520	468	274	264	226	176
KMS/CFK	426	451	1.867	1.853	2.159	2.179	2.087	2.096	1.499	1.213
GEUS	291	282	1.332	1.242	1.541	1.460	1.674	1.615	1.179	908
MST	287	307	528	526	611	611	533	395	390	253
Nævn og Råd	60	66	284	225	328	265	119	91	110	74
SNS og BLST centralt	243	274	727	673	875	794	921	889	652	499
Miljøcenter Roskilde	0	132	0	437	0	514	0	126	0	132
Miljøcenter Nykøbing Sj.	0	51	0	115	0	135	0	93	0	68
Miljøcenter Odense	0	103	0	169	0	199	0	188	0	109
Miljøcenter Ribe	0	77	0	139	0	163	0	97	0	64
Miljøcenter Ringkøbing	0	60	0	245	0	288	0	59	0	62
Miljøcenter Århus	0	110	0	328	0	386	0	203	0	139
Miljøcenter Aalborg	0	83	0	608	0	715	0	148	0	154
Styrelser i København excl. GEUS	1.133	1.229	3.855	3.675	4.493	4.316	3.934	3.735	2.877	2.215
SNS enheder	801	790	3.970	3.821	4.594	4.488	2.797	2.463	4.465	4.675
Miljøcentre (MC)	0	615	0	2.041	0	2.400	0	914	0	1.535
Regionalt (MC+SNS enheder)	801	1.404	3.970	5.862	4.594	6.888	2.797	3.377	4.465	6.210
Miljøministeriet totalt	2.225	2.916	9.157	10.779	10.628	12.665	8.405	8.727	8.521	9.333

Note. Miljøcentrenes CO₂-udledning fra skibe og 98 tjenestebiler er opgjort samlet og lagt til summen for miljøcentrene. Derfor er den samlede sum for miljøcentrenes CO₂-udledning større end summen af de enkelte centres udledning, da opgørelse kun stammer fra varme og el.

	Årsværk		Vandforbrug		Papirindkøb		Papir og pap affald	
	2006	2007	m3		1000 ark		ton	
Institutioner	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
DEP	117	131	1.129	924	1.583	1.343	13	9
KMS/CFK	426	451	2.796	2.170	1.883	2.820	27	16
GEUS	291	282	1.712	2.892	1.878	1.744	11	11
MST	287	307	1.522	1.603	3.183	2.615	24	14
Nævn og råd	60	66	714	858	1.010	1.090	3	4
SNS og BLST centralt	243	274	1.498	1.852	2.846	2.887	12	5
Miljøcenter Roskilde	0	132	0	274	0	912	0	0
Miljøcenter Nykøbing Sj.	0	51	0	303	0	307	0	0
Miljøcenter Odense	0	103	0	545	0	535	0	0
Miljøcenter Ribe	0	77	0	538	0	368	0	0
Miljøcenter Ringkøbing	0	60	0	370	0	278	0	0
Miljøcenter Århus	0	110	0	592	0	280	0	0
Miljøcenter Aalborg	0	83	0	396	0	289	0	0
Styrelser i København excl. GEUS	1.424	1.511	7.659	7.407	10.505	10.754	80	49
SNS enheder	801	790	35.395	27.704	1.455	1.742	45	55
Miljøcentre (MC)	0	615	0	3.018	0	2.967	0	24
Regionalt (MC og SNS enheder)	801	1.404	35.395	30.722	1.455	4.709	0	80
Miljøministeriet totalt	2.225	2.916	44.766	41.021	13.838	17.207	136	140

Miljøministeriet
Højbro Plads 4
1200 København K
72 54 60 00
[www. mim.dk](http://www.mim.dk)